

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2MOBdo/3/2013
Identifikačné číslo spisu:	7201898785
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7201898785.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: Ladislav Gomboš ANIMA, so sídlom Moldavská 21, 040 11 Košice - Západ, IČO: 30 683 513, zastúpeného JUDr. Augustínom Tomášom, advokátom, so sídlom Floriánska 16, 040 01 Košice, proti odporcom: 1/ V. P., nar. XX. XX. XXXX, 2/ mal. B. P., nar. XX. XX. XXXX, obaja bytom X. XXXX/X, XXX XX W., v zastúpení JUDr. Rudolfom Manikom, PhD., advokátom, so sídlom Jantárová 30, 040 01 Košice a 3/ H. P., nar. XX. XX. XXXX, N. zariadenie W.-R., zastúpený advokátkou JUDr. Katarínou Habiňákovou, so sídlom Štúrova 20, 040 01 Košice, o zaplatenie 75 660 Sk s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice II. pod sp. zn. 34Cb/220/2001, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Košice II. z 11. júna 2012 č. k. 34Cb/220/2001-323 a proti uzneseniu Krajského súdu Košice z 27. septembra 2012 č. k. 2Cob/135/2012-334, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Okresného súdu Košice II. z 11. júna 2012 č. k. 34Cb/220/2001-323 a uznesenie Krajského súdu Košice z 27. septembra 2012 č. k. 2Cob/135/2012-334
z r u š u j e a v e c v r a c i a okresnému súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Košice II. rozsudkom z 24. 05. 2007 č. k. 34Cb/220/01 - 136 odporcovi (právneho predchodcovi odporcov v 1. - 3. rade) uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 75 660 Sk s 0,5 % úrokom z omeškania denne zo sumy 251 660 Sk od 30. 12. 1994 do zaplatenia, ako aj trovy právneho zastúpenia v sume 11 324 Sk a trovy konania vo výške 8 704 Sk, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Proti tomuto rozsudku dňa 15. júna 2007 podal odporca odvolanie z dôvodov neúplného zistenia skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia veci a žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec

vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 20. marca 2008 č. k. 2Cob/137/2007-223 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 75 660 Sk. V prevyšujúcej časti rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, a to z dôvodu, že v časti príslušenstva, náhrady trov konania a zaplattenia sumy 8 704 Sk je výrok prvostupňového súdu nepreskúmateľný, nakoľko z obsahu odôvodnenia rozsudku prvostupňového súdu nie je zrejmé na základe čoho uložil odporcovi zaplatiť úrok z omeškania 0,5 % jednak zo sumy 75 660 Sk, ako aj zo sumy 251 660 Sk od 30. 12. 1994 do zaplattenia.

Následne uznesením zo dňa 10. 04. 2012 č. k. 34Cb/220/2001-322 Okresný súd Košice II. konanie zastavil, vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto konania a ďalej vyslovil, že o trovách štátu súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti uznesenia. V odôvodnení uviedol, že navrhovateľ podaním zo dňa 04. 04. 2012 návrh na začatie konania zobral späť v plnom rozsahu (správne malo byť v rozsahu o zaplattenie príslušenstva) s poukazom na to, že došlo k mimosúdnej dohode a o trovách konania súd rozhodol s odkazom na § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Uznesením zo dňa 11. 06. 2012 č. k. 34Cb/220/2001-323 súd prvého stupňa rozhodol o trovách štátu tak, že uložil povinnosť odporcom v 1., 2. a 3. rade nahradiť štátu trovy konania, a to každý z nich spoločne a nerozdielne vo výške 96,30 eur na účet Okresného súdu Košice II.

Rozhodnutie o trovách konania štátu odôvodnil § 148 ods. 1 O. s. p. a uviedol, že v priebehu konania štát vynaložil titulom trov dôkazu sumu celkom 288,91 eur (8 704 Sk), ako náhradu vecných nákladov za znalecký posudok. Uviedol, že v danom prípade bolo konanie zastavené, preto zaviazal každého z odporcov nahradiť štátu spoločne a nerozdielne 1/3 z vynaložených trov, t. j. sumu 96,3 eur. Skonštatoval, že u žiadneho z účastníkov neboli v priebehu konania zistené predpoklady pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

Na odvolanie odporcov odvolací súd uznesením zo dňa 27. 09. 2012 č. k. 2Cob/135/2012-334 potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa o náhrade trov štátu a náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že znalecké posudky boli vypracované na návrh odporcu (pôvodného), pričom odporca bol rozsudkom Okresného súdu Košice II. zo dňa 24. 04. 2001 sp. zn. 34Cb/220/2001 zaviazaný k zaplatteniu istiny 75 660 Sk. Podľa názoru odvolacieho súdu o náhrade trov štátu rozhodol súd prvého stupňa správne.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky podnetu odporcu v 1. rade vyhovel a uznesenie Okresného súdu Košice II. z 11. júna 2012 č. k. 34Cb/220/2001-323 a uznesenie Krajského súdu Košice z 27. septembra 2012 č. k. 2Cob/135/2012-334 napadol mimoriadnym dovolaním, ktorým žiadal uznesenie okresného a krajského súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa právneho názoru generálneho prokurátora spočíva rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.). V dovolaní poukázal na to, že štát má právo na náhradu trov, ktoré platil, a to v závislosti od výsledku sporového konania, avšak iba vtedy, ak účastník konania, ktorému by mala podľa výsledkov konania uložená povinnosť trovy štátu nahradiť, nespĺňa predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov. V prípade, že na strane takéhoto účastníka sú splnené predpoklady na oslobodenie od súdneho poplatku, nemožno mu uložiť povinnosť zaplatiť štátu trovy konania a touto povinnosťou nie je možné zaťažiť ani účastníka konania, ktorý mal vo veci úspech. Okresný súd Košice II. v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že u žiadneho z účastníkov neboli v priebehu konania zistené predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Uvedené konštatovanie, podľa dovolateľa, nekorešponduje so skutočnosťou, keďže nikde v súdnom spise nebolo zadokumentované, že by túto skutočnosť súd nejakým spôsobom skúmal. Odporcovia v konaní sú právni nástupcovia pôvodného

odporcu, ktorý v priebehu konania zomrel. Pôvodný odporca bol uznesením súdu z 28. júla 2006 č. k. 34Cb/220/01-119 od súdnych poplatkov oslobodený. Rovnako ani odvolací súd sa nezaoberal námietkami odporcov obsiahnutými v odvolaní, v ktorých poukazovali na svoje tiesnivé sociálne pomery, pričom súd ich osobné a majetkové pomery neskúmal vôbec.

Generálny prokurátor ďalej uviedol, že Krajský súd Košice svoje rozhodnutie založil na dôvodoch úspechu v konaní, keď uviedol, že znalecké posudky (ktoré tvorili podklad na priznanie trov konania štátu) boli vypracované na návrh odporcu, pričom odporca bol rozsudkom Okresného súdu Košice II. z 24. apríla 2001 č. k. 34Cb/220/2001-323 zaviazaný k zaplateniu istiny 75 660 Sk, a preto je povinný tieto trovy zaplatiť. Okrem povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľovi istinu 72 660 Sk bola mu uložená aj povinnosť zaplatiť náhradu trov konania vo výške 11 324 Sk a súčasne zaplatiť na účet Okresného súdu Košice II. sumu 8 704 Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Práve výroky súdu prvého stupňa týkajúce sa trov konania boli odvolacím súdom zrušené a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie (rozsudkom zo dňa 20. marca 2008 č. k. 2Cob/137/2007-223). Následne navrhovateľ vzal v ďalšom konaní svoj návrh o zaplatenie príslušenstva pohľadávky 2 511,45 eur podaním zo dňa 04. apríla 2012 v celom rozsahu späť s poukazom na to, že došlo k mimosúdnej dohode, čo viedlo k zastaveniu konania. Ak dôjde k zastaveniu konania, je možné uložiť povinnosť nahradiť trovy štátu tomu účastníkovi, ktorému bola uložená povinnosť zaplatiť náhradu trov druhému účastníkovi konania, čo v danom prípade splnené nebolo. V sporových konaniach sa ohľadne náhrady trov konania uplatňuje zásada úspechu a teda účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Ak žalobca vezme žalobu späť a nejedná sa o prípad podľa § 146 ods. 2 vety druhej O. s. p. z procesného hľadiska platí, že zavinil zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť trovy konania. Takýmito trovami sú aj trovy konania, ktoré platil štát.

Navrhovateľ sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadril.

Odporcovia sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g O. s. p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 1 O. s. p.) preskúmal vec v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie bolo podané dôvodne.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.) v otázke povinnosti náhrady trov štátu uloženej odporcom potom, ako navrhovateľ zobral späť návrh na začatie konania v časti príslušenstva na základe vzájomnej dohody a potom, čo o uplatnenej pohľadávke bolo právoplatne rozhodnuté.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Z obsahu spisu vyplýva, že návrhom na začatie konania zo 23. decembra 1999 navrhovateľ žiadal zaviazat pôvodného odporcu na zaplatenie 75 660 Sk s príslušenstvom z titulu zaplatenia zostatku ceny diela.

Okresný súd Košice II. rozsudkom z 24. 05. 2007 č. k. 34Cb/220/01 - 136 odporcovi (právnemu predchodcovi odporcov v 1. - 3. rade) uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 75 660 Sk s 0,5 % úrokom z omeškania denne zo sumy 251 660 Sk od 30. 12. 1994 do zaplatenia, ako aj trovy právneho

zastúpenia v sume 11 324 Sk a trovy konania vo výške 8 704 Sk. Na odvolanie odporcu Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 20. marca 2008 č. k. 2Cob/137/2007-223 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 75 660 Sk. V prevyšujúcej časti rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Následne uznesením zo dňa 10. 04. 2012 č. k. 34Cb/220/2001-322 Okresný súd Košice II. konanie zastavil, vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto konania a ďalej vyslovil, že o trovách štátu súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti uznesenia. Uznesením zo dňa 11. 06. 2012 č. k. 34Cb/220/2001-323 súd prvého stupňa rozhodol o trovách štátu tak, že uložil povinnosť odporcom v 1., 2. a 3. rade nahradiť štátu trovy konania, a to každý z nich spoločne a nerozdielne vo výške 96,30 eur na účet Okresného súdu Košice II., keď dospel k záveru, že v danom prípade u žiadneho z účastníkov neboli v priebehu konania zistené predpoklady pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Na odvolanie odporcov odvolací súd uznesením zo dňa 27. 09. 2012 č. k. 2Cob/135/2012-334 potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa o náhrade trov štátu, keď dospel k záveru, že znalecké posudky boli vypracované na návrh odporcu (pôvodného) a odporca v časti istiny bol v konaní neúspešný, nakoľko bol rozsudkom Okresného súdu Košice II. zo dňa 24. 04. 2001 sp. zn. 34Cb/220/2001 zaviazaný k zaplateniu istiny 75 660 Sk.

Podľa § 148 ods. 1 O. s. p. štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Ak sú u niektorého účastníka predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal.

Citované ustanovenie upravuje náhradu trov konania štátu, ktorý má podľa výsledku konania právo na náhradu trov, ktoré platil. Pre rozhodnutie o náhrade trov štátu však treba okrem výsledku konania zobrať do úvahy aj ďalšie rozhodné skutočnosti, a to či boli trovy vynaložené štátom, či nejde o trovy, ktoré je povinný znášať štát (trovy súvisiace s tlmočným, s konaním o spôsobilosti na právne úkony a ďalšie) a či na strane neúspešného účastníka konania nie sú predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Povinnosť nahradiť trovy konania štátu je zbavený iba ten účastník, u ktorého sú predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Môže ísť teda o účastníka, ktorý bol rozhodnutím súdu oslobodený od povinnosti platiť súdny poplatok (§ 138 O. s. p.). Takisto môže ísť o účastníka, ktorý síce nebol rozhodnutím súdu oslobodený od povinnosti platiť súdny poplatok (napr. preto, že o oslobodenie nepožiadaval), ale súd dospeje k záveru, že u účastníka sú inak splnené podmienky pre takéto oslobodenie. Znamená to, že skôr ako súd uloží účastníkovi povinnosť nahradiť štátu trovy, musí sa zaoberať otázkou možnosti splnenia podmienky oslobodenia tohto účastníka od povinnosti platiť súdny poplatok, teda musí skúmať, či pomery účastníka odôvodňujú oslobodenie a súčasne, či nejde o svojvoľné alebo zrejme neúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách štátu dospel k záveru, že v súlade s § 148 O. s. p. boli splnené zákonom stanovené podmienky pre uloženie povinnosti odporcom nahradiť štátu trovy konania, ktoré vznikli zaplatením trov súvisiacich s nariadeným znaleckým dokazovaním. Súd prvého stupňa pri posudzovaní dôvodnosti tejto povinnosti sa však nezaoberal vecou z hľadiska vyššie uvedených kritérií, nezisťoval, či na strane odporcov nie sú splnené predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov a v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že tieto predpoklady splnené neboli. Odvolací súd z tohto predčasného záveru súdu prvého stupňa, o splnení predpokladov pre aplikáciu § 148 ods. 1 O. s. p., nevyvodil žiadne procesné dôsledky, ale rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil, keď aj podľa jeho názoru má štát v danej veci právo na náhradu trov konania voči neúspešným odporcom.

Súdy nižších stupňov vychádzajúc z nesprávnej interpretácie § 148 ods. 1 O. s. p. nezabezpečením všetkých okolností relevantných pre rozhodnutie o náhrade trov štátu podľa tohto ustanovenia rozhodli vo veci predčasne, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutia napadnuté mimoriadnym dovolaním zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 1, 3 O. s. p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243i ods. 2

O. s. p. v spojení s § 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.